



Paratuberkulos 2021

Kontrollprogram övervakning av nötkreatur, får/get och exotiska idisslare

Bakgrund

Paratuberkulos är en allvarlig sjukdom med stora konsekvenser för djurvälstånd och produktionsekonomi. Sverige har, genom att ha bekämpat infektionen under många år, en unik situation med extremt låg förekomst av sjukdomen. Målet med projektet under 2021 har varit att fortsätta övervaka sjukdomen genom provtagning vid obduktioner av nötkreatur, får, getter, andra idisslare och kameldjur. Nötkreatur övervakas också via analyser av blod- och tankmjölksprover.

Resultat

Totalt har 278 djur undersökts i samband med obduktion och drygt 2800 serologiska prover från mjölk- och blodprover har analyserats. Samtliga färdiganalyserade prover har varit negativa. Provtagningarna har lett till att vi har kunnat fastslå att Sveriges nationella status avseende paratuberkulos är att prevalensen hos nötkreatur med 95 % sannolikhet är lägre än 5%. Provtagning av kadaver på destruktionsanläggningarna kan vara ett sätt att ytterligare förbättra övervakningen av får och getter framgent.

Diskussion

Paratuberkulos är en allvarlig sjukdom som Sverige bekämpat i många år, och det goda sjukdomsläget visas genom fortlöpande övervakning, vilket ingår i den nationella övervakningsplanen. Under 2021 har Sverige nått ett stort och viktigt mål – att faktiskt kunna fastslå en status avseende prevalensen av paratuberkulos. Genom detta har det sedan varit möjligt att ta fram nationella regler avseende paratuberkulos vid förflyttning av nötkreatur, vilket ger en ökad säkerhet för att motverka smittspridning även vid handel med andra länder.

Övervakningen idag är mycket god när det gäller nötkreatur. För att förbättra övervakningen skulle den kunna kompletteras med träckprover från får och getter på kadaveranläggningar, något som diskuterats under 2021.

Det är viktigt med en bred förankring av arbetet kring paratuberkulos. Gentemot djurhållarna är det viktigt att skapa förståelse för varför övervakningen sker. Eftersom paratuberkulos är en åtgärdssjukdom/epizootisjukdom kommer besättningar som blir positiva att utredas av Jordbruksverket, vilket påverkar enskilda besättningar. Framgent är det även viktigt att kommunicera kring utfasningen av kontrollprogrammet för paratuberkulos.